

Glastuinbouw Noordwest Friesland

**Advies over de reikwijdte en het detailniveau
van het milieueffectrapport**

19 april 2007 / rapportnummer 1899-19

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport Glastuinbouw Noordwest Friesland

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport over Glastuinbouw Noordwest Friesland,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

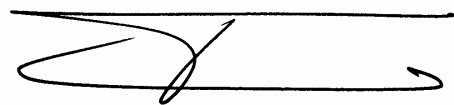
de werkgroep m.e.r.
Glastuinbouw Noordwest Friesland,

de secretaris

drs. G. Korf

de voorzitter

mr. F.W.R. Evers

Utrecht, 19 april 2007

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van de provincie
Friesland
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

uw kenmerk
00685720

uw brief
15 maart 2007

ons kenmerk
1899-19/Ko/Ev/gl

onderwerp
Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER glastuinbouw Noordwest Friesland

doorkiesnummer
(030) 234 76 66

Utrecht,
19 april 2007

Geacht college,

Bij brief van 15 maart 2007 heeft u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) verzocht een advies uit te brengen over de reikwijdte en het detailniveau voor het plan-MER Glastuinbouw Noordwest Friesland.

Procedure

Dit MER zou oorspronkelijk een besluit-m.e.r. zijn, ten behoeve van een concrete beleidsbeslissing over de aanwijzing van locaties voor grootschalige glastuinbouw. De Commissie heeft op 13 juni 2003 een richtlijnenadvies uitgebracht voor deze m.e.r. Gaande het proces – inmiddels is ook de m.e.r.-regelgeving veranderd – is besloten de locaties niet concreet vast te leggen in een partiële streekplanherziening, maar in deze streekplanherziening slechts de kaders aan te geven waarbinnen locaties aangewezen en ontwikkeld kunnen worden. Aangezien hiermee het streekplan kan worden beschouwd als kaderstellend voor de ruimtelijke besluiten die op gemeentelijk niveau noodzakelijk zijn om de glastuinbouw te kunnen realiseren, bestaat er voor de streekplanherziening een verplichting tot het opstellen van een plan-MER.

De Commissie gaat er vanuit dat met de aanwijzing van de beoogde locaties in het streekplan grootschalige glastuinbouw in de rest van de provincie uitgesloten wordt.

Het is mogelijk, dat er tevens een plan-m.e.r.-plicht geldt vanwege de nabijheid van sommige beoogde locaties bij het Natura 2000-gebied Waddenzee. Op grond van de nieuwe Wet milieubeheer (waarin vanaf 28 september 2006 de Europese SMB-richtlijn is geïmplementeerd) geldt er een verplichting tot het opstellen van een plan-MER indien een passende beoordeling moet worden uitgevoerd voor het ruimtelijke plan dat de activiteit (het vestigen van een grootschalige glastuinbouwlocatie) mogelijk maakt. Volgens de herziene Wet milieubeheer dient de passende beoordeling dan verplicht als een zodanig herkenbaar deel te worden opgenomen in het plan-MER.

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

De uiteindelijke inrichting van de locaties zal worden vastgelegd in het bestemmingsplan. Hiervoor zal te zijner tijd een besluit-MER moeten worden opgesteld. Naar verwachting van de Commissie kan veel reeds voor het oorspronkelijke MER beschikbare informatie hiervoor gebruikt worden.

U heeft voorgesteld voor de reikwijdte en detailniveau uit te gaan van de Startnotitie uit 2003 en de richtlijnen zoals vastgesteld op 17 maart 2004, met enige aanpassingen. De Commissie kan hier op hoofdlijnen mee instemmen. Wel wil zij enkele opmerkingen maken, die voortvloeien uit de gewijzigde stand van zaken met betrekking tot techniek, beleid en regelgeving.

Algemene opmerkingen

De Commissie adviseert bij de beschrijving van het voornemen uit te gaan van de laatste stand van zaken met betrekking tot technische ontwikkelingen zoals de (energieleverende) semi-gesloten kas, lichtafdichting, aardwarmte en dergelijke. De Commissie adviseert hierbij ook expliciet aan te geven wat het ambitieniveau voor de technische uitvoering is en hoe dit uitwerkt als locatieonderscheidend element in het plan-MER. Deze opmerking is al gemaakt in het eerder gemaakte richtlijnenadvies, maar verdient gezien de voortgeschreden technische mogelijkheden nieuwe aandacht.

In samenhang hiermee merkt de Commissie op dat het belangrijk is in het MER rekening te houden met scenario's waarin de vraag naar glastuinbouwlocaties kleiner zal zijn dan verwacht. De Commissie adviseert in het MER duidelijk te maken of bij een gefaseerde invulling van de locatie(s) wel of geen collectieve voorzieningen zullen of kunnen worden aangelegd en wat dat voor milieugevolgen heeft.

Voor wat betreft de bepaling van mogelijke gevolgen door lichthinder adviseert de Commissie gebruik te maken van de modelmatige aanpak met contouren, zoals die ook is gebruikt in de projecten Glastuinbouw Eemsmond en Agriport A7 te Wieringermeer.

U geeft aan dat de beschrijving en selectie van de inrichting per locatie (stap 2a en 2b zoals beschreven in de richtlijnen) in het plan-MER globaler zal worden. Voorzover het locatie-onafhankelijke aspecten betreft is dat mogelijk. De Commissie acht de volgende punten uit deze beschrijving essentieel:

- een beschrijving van de ontsluiting van de locaties en de mate waarin hieraan aanpassingen nodig zijn;
- een beschrijving van de externe landschappelijke kwaliteit van de locaties en de kansen die er zijn voor de landschappelijke kwaliteit binnen de locatie (als locatieonderscheidend kenmerk);
- bij de beschrijving van de plusinrichtingen van de verschillende locaties moet helder worden in hoeverre ze onderscheidend zijn voor maatregelen op het gebied van energiebesparing en duurzame energie (zoals de aanwezigheid van aquifers en/of aardwarmte).

Behalve de door u genoemde stappen 3c en 3d kunnen naar het oordeel van de Commissie ook de stappen 3a en 3b vervallen.

Bodem en water

Een onderwerp dat in 2003 niet bij de advisering is genoemd, maar de laatste tijd veel in de belangstelling staat is het feit dat sommige locaties in Friesland versnelde bodemda-

ling ondervinden. Dit is belangrijk voor de waterhuishouding en daarmee de geschiktheid voor glastuinbouw van locaties. De Commissie adviseert in het MER duidelijk te maken in hoeverre bodemdaling onderscheidend is voor beoogde locaties.

De afgelopen jaren zijn er de nodige technologische ontwikkelingen geweest op het gebied van waterzuivering en waterbesparende maatregelen. De Commissie adviseert in het plan-MER, uitgaande van de laatste stand van zaken met betrekking tot regelgeving (Nationaal Bestuursakkoord Water, Waterbeheer 21^e eeuw, Kaderrichtlijn Water¹) en technologie (verbeteringen in bedrijfsvoering t.a.v. de hoeveelheid spuiwater), duidelijk te maken hoe de locaties zich van elkaar onderscheiden op het gebied van de waterhuishouding, waterkwaliteit en mogelijkheden voor de aanleg van gietwatervoorraden.

Natuur

Met betrekking tot het Natura 2000-gebied Waddenzee moet in ieder geval uit het MER duidelijk blijken of significante gevolgen voor de Waddenzee van glastuinbouw op de te beschouwen locaties kunnen worden uitgesloten. Indien effecten niet uitgesloten kunnen worden, dan geldt dat een passende beoordeling uitgevoerd moet worden. Kijk hiervoor ook naar cumulatieve gevolgen ten gevolge van andere activiteiten, waaronder bestaand gebruik. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan dient de zogenaamde ADC-toets² doorlopen te worden.

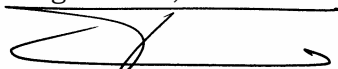
Multicriteria-analyse

In 2005 heeft de Commissie een zogenaamde 'voortoetsing' uitgevoerd van het op dat moment voorliggende concept-MER (het zogeheten 'Tussendocument'). Hierbij heeft de Commissie geconstateerd dat op onderdelen een toelichting ontbrak op de in de multicriteria-analyse gebruikte criteria en de gewichten die aan de verschillende criteria werden toegekend. De Commissie adviseert aan dit aspect extra aandacht te besteden in het plan-MER.

Tenslotte

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van het plan-MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

mr. F.W.R. Evers
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Glastuinbouw Noordwest Friesland

¹ De KRW hanteert het standstill principe. Door de Nederlandse overheid is dit (december nota 2006) uitgelegd als het niet mogen terug gaan naar een andere klasse van waterkwaliteit. De kans op geen achteruitgang wordt bepaald door enerzijds de innovatieve inspanningen van de toekomstige glastuinder zelf, anderzijds de mogelijkheden om lozingen adequaat te verwerken (aanwezigheid van riolering, capaciteit van de rioolwaterzuiveringsinstallatie etc.) Locaties kunnen van elkaar verschillen in de mogelijkheden die hiervoor zijn.

² Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Glastuinbouw Noordwest Friesland

(bijlagen 1 en 2)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 15 maart 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen:	20 MAART 2007
nummer:	
doos:	1899 - 01 t/m 03
kopie naar:	

Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm Leeuwarden
snekertrekweg 1
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25
www.fryslan.nl
e-mail: provincie@fryslan.nl

Leeuwarden, 15 maart 2007
Verzonden, 19 MAART 2007

Ons kenmerk : 00685720
Afdeling : Ruimte
Behandeld door : J.J. Dicke / (058) 292 59 05 of j.j.dicke@fryslan.nl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : Startnotitie MER glastuinbouw Noordwest Fryslân (2003)
Richtlijnen MER Glastuinbouw Noordwest Fryslân (2004)

Onderwerp : Verzoek om advies over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER glastuinbouw Noordwest Fryslân

Geachte heer/mevrouw,

De provincie Fryslân onderzoekt reeds enkele jaren of er in Noordwest Fryslân mogelijkheden zijn voor de verdere ontwikkeling van grootschalige glastuinbouw. Het is de bedoeling om in een partiële streekplanherziening een uitspraak te doen over mogelijke locaties. Om tot een aanwijzing van locaties voor grootschalige glastuinbouw te komen is de provincie in 2003 de "Milieueffectrapportage Glastuinbouw Noordwest Fryslân" gestart. Daartoe is in maart 2003 de Startnotitie MER Glastuinbouw Noordwest Fryslân uitgebracht. Na de publicatie van de Startnotitie was er voor een ieder gelegenheid tot het geven van een inspraakreactie op de Startnotitie. Ook is onder meer de Commissie voor de milieueffectrapportage om advies gevraagd. De fase van overleg en inspraak heeft geresulteerd in de richtlijnen voor het MER, die in maart 2004 door de Provinciale Staten zijn vastgesteld. Deze richtlijnen sluiten aan bij het advies dat hiervoor is uitgebracht door de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Inmiddels is het MER inhoudelijk praktisch gereed. Door een gewijzigd inzicht ten aanzien van de procedure en veranderingen in de wettelijke regels is het echter nodig geworden om de procedure aan te passen.

Wij hebben namelijk besloten niet meer uit te gaan van een partiële streekplanherziening met daarin een "concrete beleidsbeslissing" voor de aanwijzing van locaties. De streekplanherziening zal de kaders aangeven voor de verdere uitwerking, maar is minder concreet dan een "concrete beleidsbeslissing" en laat daardoor meer ruimte voor een nadere uitwerking. Vanwege dit kaderstellende karakter moet voor de partiële herziening van het streekplan een zogenaamde plan-MER (ook wel Strategische Milieubeoordeling, SMB, genoemd) worden

provinsje fryslân

opgesteld. De plan-MER procedure is een nieuwe procedure die voortvloeit uit Europese verplichtingen en is sinds september 2006 ook volledig verankerd in de Nederlandse milieuwetgeving.

De eerste stap in deze procedure is het raadplegen van betrokken bestuursorganen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER. Met deze brief willen wij u daarom in de gelegenheid stellen om ons in het kader van deze raadpleging te adviseren. Wij verzoeken u daarom om te reageren op ons voorstel voor de reikwijdte en het detailniveau. Dit voorstel hebben wij hieronder beschreven.

Voorstel

Voor het op te stellen plan-MER willen wij zoveel mogelijk uitgaan van de Startnotitie (uit 2003) en de Richtlijnen (uit 2004) voor het MER voor de concrete beleidsbeslissing. Beide stukken zijn bij deze brief gevoegd.

Nu echter voor de streekplanherziening gekozen is voor een kaderstellende uitwerking, in plaats van een concrete beleidsbeslissing, is nuancering van een deel van de richtlijnen noodzakelijk. Dit heeft tot gevolg dat:

- de uitwerking op inrichtingsniveau in het plan-MER globaler zal worden dan volgens de intentie van de richtlijnen uit 2004. Dit werkt vooral door in de stappen 2a en 2b zoals beschreven in die richtlijnen, namelijk de uitwerking per geselecteerde locatie van een basisinrichting (2a, zie blz. 13 van de richtlijnen) en een plusinrichting (2b, zie blz. 14 van de richtlijnen). Uiteraard zal deze uitwerking wel voldoende concreet zijn voor de effectvoorspelling, de vergelijking en beoordeling van de alternatieven.
- het uitwerken van de fasering per totaalalternatief (stap 3c), en de onderlinge vergelijking van totaalalternatieven (stap 3d), zoals beschreven op bladzijde 16 van de richtlijnen uit 2004 helemaal komt te vervallen.

Voor het plan-MER is het aangeven van een "meest milieuvriendelijk alternatief" niet verplicht. Het proces dat in de Richtlijnen is beschreven om hiertoe te komen, middels het definiëren van plusinrichtingen, willen wij echter blijven volgen. In het plan-MER zal daardoor duidelijk naar voren komen wat het meest milieuvriendelijke alternatief is. Wat dit betreft willen wij de Richtlijnen uit 2004 dus handhaven en blijven volgen.

In het plan-MER zullen wij nader ingaan op de procedurele en inhoudelijke verschillen tussen beide m.e.r.-procedures.

Wij stellen voor om voor de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER voor de glastuinbouw in Noordwest Fryslân uit te gaan van de Startnotitie (uit 2003) en de Richtlijnen (uit 2004) voor het MER voor de concrete beleidsbeslissing en de hierboven genoemde aanpassingen van deze Richtlijnen.

Wij verzoeken u om voor 13 april 2007 te reageren op ons voorstel.

Uw advies zullen wij betrekken bij het definitief vaststellen van de reikwijdte en het detailniveau van de plan-MER. Vervolgens stellen wij het plan-MER en een voorontwerp voor de streekplanherziening op. Wij hopen beide documenten vervolgens in juni 2007 aan u te kunnen voorleggen.

Dit verzoek om advies over de reikwijdte en detailniveau sturen wij aan:

- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Harlingen,
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Franekeradeel,
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Het Bildt,
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Menaldumadeel
- de Commissie voor de milieueffectenrapportage
- het ministerie van VROM (Inspectie Noord)
- het ministerie van LNV (regio Noord)
- het ministerie van EZ (regio Noord)
- het ministerie van OC&W (Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumentenzorg)
- Wetterskip Fryslân

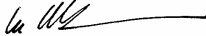
Mocht u hierover vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de heer J.J. Dicke (058-2925905 of j.j.dicke@fryslan.nl) van de afdeling Ruimte.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. E.H.T.M. Nijpels , voorzitter

mr. J. Wibier , secretaris

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland

Besluit: Vaststelling van een partiële streekplanherziening.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.3

Activiteit: Aanwijzing van locaties waar grootschalige glastuinbouw kan plaatsvinden in het streekplan.

Procedurele gegevens:

verzoek om advies reikwijdte en detailniveau: 15 maart 2007

advies over de reikwijdte en het detailniveau uitgebracht: 19 april 2007

Bijzonderheden:

Het MER betrof oorspronkelijk een besluit-MER, omdat in de partiële streekplanherziening de locatie(s) voor grootschalige glastuinbouw zou(den) worden vastgelegd als concrete beleidsbeslissing. Gaande het proces is besloten in het streekplan alleen de locatie(s) vast te leggen en de invulling over te laten aan de gemeente(n). Daarmee ontstond een verplichting tot het opstellen van een plan-MER. Om die reden is de Commissie gevraagd opnieuw advies uit te brengen.

In het oorspronkelijke richtlijnenadvies heeft de Commissie aandacht gevraagd voor:

- de landschappelijke inpassing en aantasting van cultuurhistorische waarden;
- de manier waarop in de waterbehoefte van de te vestigen glastuinbouw zal worden voorzien;
- inzichtelijkheid van het selectieproces; de Commissie geeft in het advies een opzet voor nadere uitwerking van het ontwikkelingsproces voor varianten en alternatieven;
- faseringsmogelijkheden voor de ontwikkeling van glastuinbouw.

Voor de plan-m.e.r. vraagt de Commissie aandacht voor de volgende aspecten:

- een beschrijving van het ambitieniveau voor de technische uitvoering van de glastuinbouw en hoe mogelijkheden voor de technische uitvoering uitwerken als locatieonderscheidend element;
- de mogelijkheid dat collectieve voorzieningen niet worden gerealiseerd bij een gefaseerde invulling van de locaties en de milieueffecten in dat geval;
- een beschrijving van de ontsluiting van de locaties en de mate waarin hierin aanpassingen nodig zijn;
- een beschrijving van de externe landschappelijke kwaliteit van de locaties en de kansen die er zijn voor de landschappelijke kwaliteit binnen de locatie (als locatie-onderscheidend kenmerk);
- duidelijkheid over eventuele gevolgen voor natuurwaarden van de Waddenzee;
- inzichtelijkheid van het selectieproces; voldoende toelichting op de multicriteria-analyse.

Samenstelling van de werkgroep:

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

drs. R.H.J. Mooren

ir. B. Olthof

drs. L. Oprel

drs. N.M. de Rooij

Secretaris van de werkgroep:

drs. G. Korf

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport Glastuinbouw Noordwest Friesland

De provincie Friesland is voornemens door middel van een partiële herziening van het streekplan een of meer locatie(s) voor grootschalige glastuinbouw aan te wijzen. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat in deze partiële herziening de glastuinbouwlocatie(s) zouden worden opgenomen als concrete beleidsbeslissing. Hiervoor is in 2003 een (besluit-)m.e.r.-procedure gestart. Gaande het proces is besloten de locaties niet concreet vast te leggen, maar in de streekplanherziening slechts de kaders aan te geven waarbinnen locaties aangewezen en ontwikkeld kunnen worden. Aangezien hiermee het streekplan kan worden beschouwd als kaderstellend voor de ruimtelijke besluiten die op gemeentelijk niveau noodzakelijk zijn om de glastuinbouw te kunnen realiseren, bestaat er voor de streekplanherziening een verplichting tot het opstellen van een plan-MER.

ISBN: 978-90-421-2084-6